

SYSTEM OCENIANIA Z RELIGII DLA KLASY VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Pisma Świętego. Modlitwy, pieśni	dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)	dokładna znajomość cytatów z lekcji	przycięcie sensu cytatu własnymi słowami	niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu	skojarzenia z treścią cytatu	brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy	- wszystkie tematy - zapisy - prace domowe - staranne pismo - własne materiały - ilustracje itp.	- starannie prowadzony - wszystkie tematy i notatki - prace domowe	- zeszyt staranny - luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	- zeszyt czytelny - braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)	- pismo niestaranne - liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	brak zeszytu
3. Prace domowe	- staranne wykonanie - treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach - dużo własnej inwencji - twórcze	- merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem - staranne - czytelne - rzeczowe	- wskazują na zrozumienie tematu - niezbyt twórcze	- powiązane z tematem - niestaranne	- widać próby wykonania pracy - na temat	- praca nie na temat - brak rzeczowości w pracy - brak pracy
4. Testy i sprawdziany	- wszystkie polecenia wykonane poprawnie - rozwiązane też zadanie dodatkowe	75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)	75% zadań podstawowych 50% wymagań rozszerzających	75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)	50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych	poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	- wiadomości zawarte w podręczniku i zeszycie uzupełnione wiedzą spoza programu - wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język - używanie pojęć	wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem	- wyuczone na pamięć wiadomości - uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami - potrzebna pomoc nauczyciela	- wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć - odpowiedź niestaranna - częste pytania naprowadzające	- słabe wiązanie faktów i wiadomości - chaos myślowy i słowny - odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy - dużo pytań pomocniczych	brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

		• odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych				
6. Aktywność	• uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji • korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	• uczeń zawsze przygotowany do lekcji • często zgłasza się do odpowiedzi • wypowiada się poprawnie	• stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	• mało aktywny na lekcjach	• niechętny udział w lekcji	• lekceważy stosunek do przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	• wiele razy pomaga w różnych pracach • pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy • aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) • reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)	• starannie wykonuje powierzone przez katechetę zadania • przejawia postawę apostołską	• niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie • uczestniczy w rekolekcjach szkolnych			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Przyjęcie Jezusa	• określa własne rozumienie szczęścia • podaje przykłady przeżywania przez ludzi	• podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka • wskazuje, w jaki sposób powierza siebie Maryi w indywidualnej modlitwie	• interpretuje tekst hymnu <i>Magnificat</i> • uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia • włącza w swoją modlitwę „Pod Twoją obronę” • interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza (Mt 26,69-75; Mt 27,3-5)	• wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nazywana Gwiazdą Nowej Ewangelizacji • uzasadnia, że jest otwarty na sygnały-znaki Bożej miłości w swoim życiu • uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do	• dąży do świadectwa szczęścia płynącego z

	cierpienia i szczęścia • podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędzia, lecz jako Ten, kto kocha • wie, że wiara jest darem od Boga, niezasłużonym przez człowieka, • zna prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych prośb ze względu na naszą wiarę	• określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia • podaje, jak pokonać lęk przed wyznaniem grzechów spowiednikowi • określa, w jaki sposób powierza swoje grzechy Jezusowi • wymienia działania człowieka, które pomogą mu otworzyć drzwi nieba (osiągnąć zbawienie) • wymienia owoce zaufania Jezusowi	• uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu • charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności • interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-15), • uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez modlitwę i podejmowanie codziennych obowiązków • interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika (Mt 8,5-13) • charakteryzuje postać setnika jako poganina • wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien...”	oczyszczenia, a ich brak do nieszczęścia (na przykładzie Piotra i Judasza) • uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka, ale wspólnie z innymi, • wskazuje, jak troszczy się o rozwój wiary, by jego miejsce w niebie nie pozostało puste • uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką wiarą i pokorą • podaje przykłady, gdy z wiarą prosi Boga o pomoc w codziennych sytuacjach	życia bez grzechu
II. Miłość	• podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości • podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie • podaje przykłady autorytetów osób dorosłych • wylicza przyczyny	• podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie • wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji • podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18) • definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego • wymienia zasady pomagające w	• wyjaśnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość • interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31) • wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy) • charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi • uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych • omawia, czego dotyczą wybory życiowe młodego człowieka • omawia, jak podejmować właściwe decyzje • charakteryzuje potrzeby człowieka, który przestał sobie radzić w życiu	• charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej i w dorosłym życiu oraz w wieczności • wyjaśnia, dlaczego krytycznie ocenia styl życia proponowany przez media • wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia • podaje przykłady, że świadomie buduje właściwe relacje z ludźmi, wśród których żyje • wyjaśnia znaczenie samodzielności w życiu osoby dojrzewającej	• o pracowni programy pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi

	konfliktów z rodzicami - wymieni a grupy ludzi wykluczonych społecznie - podaje najczęstsze przyczyny wykluczeń - podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca - definiuje pojęcie „eutanazja” - wymieni a powody, dla których ludzie chcą poddać się eutanazji - określa, co to jest sakrament namaszczenia chorych	rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi - podaje przykłady okazywania przez siebie szacunku do ludzi potrzebujących pomocy - wylicza sposoby ratowania dzieci nienarodzonych - wymienia skutki aborcji w życiu kobiety i mężczyzny - wylicza sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej - wymienia skutki sakramentu namaszczenia chorych - wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych	- uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi - wyjaśnia, czym jest dar życia - wyjaśnia, dlaczego najczęstszą przyczyną aborcji jest poczucie osamotnienia matki dziecka - dokonuje moralnej oceny aborcji - wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę obrony życia od poczęcia - dokonuje moralnej oceny eutanazji - wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich i samotności - wyjaśnia, co to jest hospicjum - podaje przykłady poświęcenia przez siebie czasu osobom starszym i chorym - wyjaśnia, dlaczego sakrament namaszczenia chorych jest sakramentem uzdrowienia - opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia	- wskazuje, jak szuka sposobów komunikacji, dającej wzajemne zrozumienie - wskazuje sytuacje, gdy otacza ludzi potrzebujących swoją modlitwą, starając się rozeznaczyć ich potrzeby i nieść skuteczną pomoc - wyjaśnia, na czym polega tzw. duchowa adopcja - omawia cele funkcjonowania hospicjum - wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę poszanowania człowieka i jego godności do chwili naturalnej śmierci - uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej - uzasadnia swą gotowość pomocy osobie cierpiącej przez rozmowę i zachętę do przyjęcia sakramentu namaszczenia chorych	zasadniczo podejmuje postanowienie modlitwy w intencji dzieci nienarodzonych
III. Syn Boży	- wymieni a cechy charakteryzujące wiarę - wskazuje teksty biblijne i patrystyczne mówiące o historycznym	- cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę - podaje najważniejsze fakty z życia i działalności Jezusa w porządku chronologicznym - w skrótovej formie przedstawia treść każdego	- przyporządkowuje cechy wiary odpowiednim tekstom biblijnym lub z tych tekstów samodzielnie odczytuje cechy i określenia wiary - interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa - samodzielnie sięga do ksiąg Nowego Testamentu jako źródła wiedzy na temat Jezusa i daje o tym świadectwo wobec klasy	- z zaangażowaniem podejmuje refleksję nad wskazanymi tekstami biblijnymi - jest odpowiedzialny za rozwój swojej wiary - omawia kontekst historyczny przyjścia na świat Jezusa	aktywnie włącza się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej

	pochodzeniu Jezusa - wymieni a pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie Chrystusie - omawia proces powstawania Ewangelii - definiuje pojęcie „cud” - wymieni a sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów - wymieni a okresy roku liturgicznego - wskazuj e miejsce Adwentu na schemacie roku liturgicznego i omawia jego znaczenie - wskazuj e wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego - wskazuj e teksty biblijne mówiące o	z pozachrześcijańskich dokumentów świadczących o Jezusie Chrystusie - prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów - wskazuje teksty biblijne opisujące wybrane cuda Jezusa: przemianę wody w wino (J 2,1-11), rozmnożenie chleba (Mk 6,34-44), uzdrowienie epileptyka (Mt 17,14-18), uzdrowienie opętanego (Mk 1,23-27) - wymienia święta upamiętniające wydarzenia z życia Jezusa - wskazuje święta Pańskie na schemacie roku liturgicznego - wymienia tradycje i symbole adwentowe - podaje przykłady pieśni adwentowych - wskazuje teksty biblijne i pozabiblijne mówiące o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa - podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu - podaje czas (liczbę dni) ukazywania się Zmartwychwstałego apostołom - wskazuje teksty biblijne o powtórny przyjsciu Chrystusa (Mt	- w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę - uzasadnia gotowość obrony swojej wiary w Jezusa Chrystusa - wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii - wykazuje dążność poznawczą przejawiającą się w czytaniu czterech Ewangelii w celu bliższego poznania Jezusa - wyjaśnia, dlaczego cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego - interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda - wyjaśnia związek działalności Jezusa z Jego modlitwą - wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny - stara się świadomie przeżywać rok liturgiczny, zaznaczając w kalendarzu aktualne tygodnie - wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych - interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyjście Zbawiciela - charakteryzuje znaczenie spotkań z Chrystusem Zmartwychwstałym w umocnieniu wiary Jego uczniów - interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa - charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa wśród nas - interpretuje tekst biblijny o końcu świata (Łk 21,25-28.34-36), wyjaśnia, dlaczego moment ten dla jednych będzie przyczyną lęku, a dla innych radości - wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa	- podaje przykłady sytuacji, gdy chętnie dzieli się wiedzą o Jezusie z innymi - wskazuje, w jaki sposób poszukuje rzetelnego wyjaśnienia wątpliwości co do podstaw swojej wiary - prezentuje owoc refleksji nad własnym życiem w świetle prawd przekazanych przez ewangelistów - uzasadnia, że cuda Jezusa są ogłaszaniem królestwa Bożego - wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam, gdzie jest wiara, i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę - daje świadectwo o tym, że z wiarą prosi Jezusa o pomoc w najtrudniejszych sytuacjach życiowych - uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego - wskazuje, w jaki sposób włącza się w rodzinne i parafialne przygotowania do świąt Bożego Narodzenia - uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem - uzasadnia wartość życia „w obecności Chrystusa” - układa swój plan dnia (tygodnia), uwzględniając nieustanną, bliską obecność Chrystusa - uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie	lub innej celebra cji i z zaangażowaniem w niej uczestniczy - r - ozwija swoją więź z Chrystusem przez życie sakramentalne i odważnie świadczy o tym wobec klasy
--	--	--	---	--	--

	wniebowstąpieniu Jezusa - wymieni a rzeczy ostateczne człowieka - wymieni a główne części Mszy Świętej - podaje, że są cztery modlitwy eucharystyczne - podaje warunki przystąpienia do Komunii Świętej - prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque - podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa	25,31-46; Łk 21,25-28.34-36) - podaje kryteria, według których Chrystus będzie sądził ludzi - podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością - wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej - wskazuje teksty biblijne dotyczące Eucharystii - wymienia i omawia formy kultu Najświętszego Serca Jezusowego	- podaje przykłady podejmowanych przez siebie codziennych decyzji w perspektywie wieczności - formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii - świadomie i z przekonaniem włącza się w przygotowanie Mszy Świętej - mówi z pamięci słowa konsekracji - odpowiada na wezwania kapłana - modli się we wspólnocie z innymi podczas liturgii - na podstawie tekstów biblijnych wyjaśnia motywy ustanowienia przez Jezusa sakramentu Eucharystii - uzasadnia potrzebę częstej Komunii Świętej - wyjaśnia potrzebę i sens poświęcenia się Boskiemu Sercu Jezusa - charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunია)	ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka podczas jego życia - charakteryzuje wpływ Eucharystii na życie ludzi, którzy z wielką wiarą w niej uczestniczą - aktywnie uczestniczy we wspólnej liturgii - wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej - wyjaśnia treść czterech aklamacji - charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Panem Jezusem - uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania pierwszych piątków miesiąca	
VII. Wydarzenia zbawcze	podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie	- wymienia imiona świętych, którzy osiągnęli swoją świętość przez dobre życie (np. św. Józef) - wskazuje, że od narodzin Jezusa liczy się lata naszej ery mówi z	- interpretuje tekst biblijny Mt 5,3-12 - charakteryzuje drogę do świętości wybranego świętego - wskazuje, w jaki sposób troszczy się o swoją świętość w codziennym życiu	wyjaśnia, że świętość można osiągnąć przez codzienne dobre życie oraz męczeństwo czyli żyjąc duchem Ośmiu Błogosławieństw	

(tematy 56-58)	• podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa • określa postawy ludzi wobec Jezusa analizując tekst biblijny Mt 2,1-12	pamięci tekst kolędy „Bóg się rodzi” • wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi	• wykazuje, że narodzenie Jezusa zmieniło bieg świata (nowy kalendarz, nowa kultura, nowa religia) • omawia przesłania wybranych kolęd („Bóg się rodzi”) • śpiewa kolędy z rodziną i klasą oddając cześć narodzonemu Jezusowi • charakteryzuje podobieństwa w postawach pomiędzy współczesnymi ludźmi, Herodem a Mędrcami w poszukiwaniu Mesjasza	• dokonuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa • wskazuje, w jaki sposób przygotowuje się do przyjęcia Chrystusa we własnym sercu • wskazuje, jak służy pomocą tym, którzy chcą być blisko Jezusa • uzasadnia, dlaczego modli się za tych, którzy Jezusa odrzucają	
----------------	--	--	--	--	--

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Parafia, wspólnota, ruch	- definiuje pojęcie parafii i podaje, kto do niej przynależy - podaje definicję sanktuarium, diecezji, seminarium, - podaje nazwę swojej diecezji oraz imię i nazwisko jej biskupa - definiuje pojęcia: świecki i konsekrowany - wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy - definiuje pojęcie liturgii Kościoła,	- rozpoznaje kapłanów pracujących w miejscowej parafii oraz podaje ich imiona i nazwiska - wymienia dobra materialne i duchowe, z których korzysta w parafii (ofiarowane przez wiernych w historii) - wskazuje, gdzie jest katedra i seminarium duchowne - wymienia najważniejsze sanktuaria swojej diecezji - omawia najważniejsze wydarzenia z historii swojej diecezji - wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii - wymienia różne formy życia poświęconego Bogu - przedstawia cechy charakterystyczne dla świętych - wskazuje, że celem posługi kapłana, jak i apostołstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi	- opowiada historię swojego kościoła parafialnego. - wskazuje, w jaki sposób wyraża więź ze swoją parafią - wyjaśnia rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym - charakteryzuje działalność wybranych grup - uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do rówieśniczych grup o charakterze religijnym - interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego - wyraża zainteresowanie formą życia poświęconego Bogu - uzasadnia potrzebę apostołstwa świeckich - charakteryzuje wzajemne relacje członków Kościoła - podaje przykłady swojej troski o zbawienie własne i innych - charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii - uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmartwychwstałego - uzasadnia swe pragnienie spotkania się z Chrystusem przez świadome i czynne uczestnictwo w liturgii Kościoła - formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii - uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga - wyjaśnia znaczenie kreślonych na czole, ustach i sercu krzyżyków przed czytaniem Ewangelii	- uzasadnia, dlaczego modli się za żyjących i zmarłych ofiarodawców na rzecz parafii - uzasadnia, dlaczego chętnie bierze udział w pielgrzymce do wybranego sanktuarium - dzieli się przeżyciami związanymi z pobytem w sanktuarium - dokonuje wyboru grupy, w której czułby się dobrze i mógłby się rozwijać emocjonalnie i duchowo - uzasadnia, dlaczego modli się za różne stany w Kościele - referuje, w jaki sposób poszukuje własnej drogi życiowej - określa swoje miejsce w Kościele - wskazuje, w jaki sposób angażuje się w życie Kościoła - angażuje się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej - uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem - uzasadnia własne pragnienie podtrzymywania i ciągłego odnawiania więzi z	- referuje, jakie działania podejmuje na rzecz parafii, inspirując do nich swoich kolegów w - wskazuje, w jaki sposób angażuje się w działalność wybranej grupy - referuje wobec klasy swe uczestnictwo w spotkaniach

	• podaje, że liturgia słowa jest częścią Mszy Świętej, może też być odrębną celebracją • omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz • wyjaśnia pojęcie wspólnoty • podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce	• wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii • wymienia różne formy liturgii Kościoła • wymienia i omawia cykle czytań mszalnych (dwuletni cykl na dni powszednie i trzyletni na niedziele) • podaje przykłady wspólnotowej lektury Pisma Świętego • wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej (z zakresu architektury, malarstwa, rzeźby, muzyki)	• potrafi posługiwać się lekcjonarzem • charakteryzuje Kościół jako wspólnotę • omawia schemat biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty • wyjaśnia związek życia chrześcijanina z rozważanym we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym • podejmuje samodzielne próby rozmowy ze słowem Bożym i dzieli się z klasą swym doświadczeniem • rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej świątyni • wskazuje, w jaki sposób kształtuje w sobie wrażliwość na piękno	Chrystusem poprzez życie sakramentalne • uzasadnia, dlaczego z szacunkiem i uwagą słucha słowa Bożego • wskazuje, w jaki sposób zachęca rodziców i rodzeństwo do rodzinnej lektury Pisma Świętego • charakteryzuje motywy powstawania religijnych dzieł sztuki • uzasadnia swój szacunek wobec dzieł sztuki sakralnej	grupy rozważającej słowo Boże
V. Europa	• podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską • wymienia najwcześniejszych misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy	• definiuje pojęcie inkulturacji • na podstawie wypowiedzi Jana Pawła II podaje przykłady współczesnych „areopagów” • podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy • prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji • podaje znaczenie sentencji „ora et labora” • wymienia przyczyny i następstwa	• charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej • wyraża szacunek dla ludzi o innych poglądach • wskazuje, w jaki sposób szuka wyjaśnienia napotkanych trudności w celu pogłębienia własnej wiary • charakteryzuje działalność ewangelizacyjną pierwszych misjonarzy • opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa • charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka • omawia zakonne życie benedyktynów • wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury	• omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach • podaje przykłady sytuacji, gdy w różnych środowiskach odważnie przyznaje się do Chrystusa i Kościoła • uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw • uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy • omawia wpływ św. Benedykta i benedyktynów na	• wskazuje, w jaki sposób włącza się w działania a ekumeniczne Kościoła • uzasadnia, dlaczego krytycz

	- definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni - definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew - podaje, kim był Grzegorz VII i czego dotyczyły wydane przez niego dekrety reformatorskie - wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy - definiuje pojęcia: zakon, żebraczy, habit, kwesta - określa, na czym polega świętość Kościoła - definiuje pojęcia:	podziału na Kościół wschodni i zachodni - wymienia patriarchaty Kościoła wschodniego - wymienia owoce reformy gregoriańskiej - definiuje pojęcia: inwestytura, symonia, ekskomunika - prezentuje dziedziny wiedzy studiowane w średniowieczu - prezentuje dorobek św. Tomasza z Akwinu - podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, S. Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie - wymienia zakonny żebracze i ich założycieli - wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr nawiązujące do franciszkańskiego żebractwa - wymienia przyczyny powstania inkwizycji - prezentuje stanowisko współczesnego Kościoła wobec inkwizycji	- referuje, w jaki sposób walczy z bezczynnością i lenistwem - ocenia przyczyny i skutki schizmy wschodniej - wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym - układa modlitwę w intencji zjednoczenia wszystkich chrześcijan - wyraża szacunek względem braci prawosławnych - krytycznie ocenia stosunki państwo – Kościół przed reformą gregoriańską - charakteryzuje główne założenia reformy - charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój ludzkiej wiedzy - wskazuje, gdzie szuka kompetentnej pomocy w rozwiązywaniu wątpliwości w wierze - uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa - opisuje habit franciszkański - uzasadnia, dlaczego chętnie dzieli się z ubogimi - potrafi ocenić zło płynące z inkwizycji - charakteryzuje metody walki z heretykami stosowane przez inkwizycję - uzasadnia swą postawę mężnego wyznawania wiary w Chrystusa oraz miłości względem drugiego człowieka - charakteryzuje problemy Kościoła zachodniego i jego wewnętrzne próby odnowy - wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele Zachodnim - charakteryzuje ruch ekumeniczny - wyraża postawę tolerancji religijnej i szacunku wobec przedstawicieli innych wyznań - wyraża więź ze swoim Kościołem oraz docenia osiągnięcia i wartości Kościołów reformacji	rozwój cywilizacji i kultury europejskiej - omawia znaczenie modlitwy i pracy w swej trosce o własny rozwój duchowy - charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego - wyjaśnia znaczenie reformy Grzegorza VII dla Kościoła w Europie zachodniej i w Polsce - uzasadnia swą gotowość respektowania obowiązków i praw Polaka katolika zawartych w Konstytucji RP - omawia, w jaki sposób angażuje się w pogłębianie wiedzy i wiary - ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego - poprawnie interpretuje fragmenty z Biblii i listu Jana Pawła II „Tertio millennio adveniente” - uzasadnia, dlaczego przebacza i prosi o przebaczenie - omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji - omawia podobieństwa i różnice katolicyzmu, luteranizmu i kalwinizmu - uzasadnia, dlaczego modli się o jedność chrześcijan	nie odnosi się do wypowiedzi odrzucających chrześcijańskie wartości i (oparte na dekalogu i Ewangelii) referuje swe uczestnictwo w kwestiach na cele charytatywne
--	--	---	---	---	--

	inkwizycja i herezja - wymienia przyczyny reformacji i reformy katolickiej - wymienia głównych reprezentantów w epoki reformacji - definiuje pojęcia: deizm, masoneria, racjonalizm, modernizm	- wyraża postawę akceptacji i tolerancji wobec drugiego człowieka - podaje datę Soboru Trydenckiego i wymienia główne postanowienia - wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo - wymienia autentyczne osiągnięcia epoki oświecenia - wymienia zagrożenia wiary zawarte w filozofii oświecenia	- uzasadnia nielogiczność poglądów przeciwstawiających wiarę rozumowi - opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej - uzasadnia, że wiara i rozum wzajemnie się uzupełniają i nie może być między nimi sprzeczności - uzasadnia swe przekonanie, że rozum potrzebuje wiary dla lepszego poznania rzeczywistości	- charakteryzuje intelektualne postawy oświecenia - wskazuje wartości i zagrożenia kryjące się w myśli oświeceniowej - uzasadnia, dlaczego deizm i ideologia masońska nie da się pogodzić z nauką Kościoła katolickiego - uzasadnia swą krytyczną postawę wobec ideologii niezgodnych z wiarą katolicką	
VI. Mój rozwój	- definiuje pojęcia: pokora, pycha - wymienia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej - określa, czym jest modlitwa, - definiuje pojęcia: wychowanie, samowychowanie - podaje przykłady pozytywnego i negatywnego	- podaje biblijne przykłady pokory i pychy - podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie - określa różne sposoby postrzegania relacji z Bogiem i innymi w zależności od wieku (1 Kor 13,11) - wskazuje zmiany zachodzące we własnym postrzeganiu Boga i ludzi - podaje, za co najczęściej jest chwalony a za co krytykowany - poddaje refleksji różnice, jakie dostrzega między własnym wyobrażeniem siebie a	- interpretuje teksty biblijne mówiące o pokorze i pysze (Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz 12,16) - wyjaśnia znaczenie tych postaw w rozwoju relacji do samego siebie, Boga i ludzi - interpretuje treść Modlitwy Pańskiej jako program drogi chrześcijanina - uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy - charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych świętych (bł. Teresa z Kalkuty, św. O. Pio, Marta Robin) - uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić - uzasadnia wartość codziennej modlitwy w pogłębianiu swej osobistej relacji z Bogiem - wyjaśnia, czemu służy wychowanie, do czego zmierza, kto uczestniczy w tym procesie, kto nim kieruje i od czego zależy efekt wychowawczy	- wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwalania się z pychy - formułuje własną modlitwę, wzorując się na Modlitwie Pańskiej - uzasadnia związek swej codziennej systematycznej modlitwy z postawą zaufania Bogu - omawia trudności napotymane przy modlitwie i wskazuje sposoby ich pokonywania - uzasadnia, co w procesie samowychowania prowadzi nas do Chrystusa, a co nas od Niego oddala - podaje przykłady konkretnych wymagań, jakie	- podaje przykłady sytuacji, gdy wyraża sprzeciw wobec lansowania relatywizmu moralnego - omawia, w jaki sposób poszuk

	wpływu rówieśników na życie - wymienia swoje zdolności oraz pozytywne cechy charakteru - określa, czym są obiektywne normy moralne oraz na czym polega relatywizm moralny - wymienia ważniejsze fakty z życia Salomona - definiuje mądrość i wymienia jej przejawy - wymienia swoje najważniejsze obowiązki - wymienia swoje najważniejsze zainteresowania	tym, jak postrzegają go inni - definiuje pojęcie prawo naturalne - podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować - wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką - omawia przejawy mądrości Salomona - podaje przykłady ludzi (uczniów, sportowców, naukowców...), którzy osiągnęli sukces dzięki wyłożonej pracy - określa, kim chce zostać i co robić w dorosłym życiu	- uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana relacji z ludźmi - charakteryzuje zasady wypowiadania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat - z godnością i spokojem przyjmuje opinie innych na swój temat - uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych - potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem - uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów - podaje przykłady dokonywanych przez siebie mądrych, zgodnych z wolą Bożą wyborów - podaje przykłady właściwie podjętych przez siebie decyzji i ich owoce, za które dziękuje Bogu - podaje przykłady prac, zajęć, które podejmuje z chęcią, oraz takich, do których czuje się przymuszany - interpretuje przypowieść o talentach - podaje przykłady wykorzystywania swoich umiejętności dla dobra własnego i innych - charakteryzuje sposób realizacji własnej drogi życiowej, określając cele dalsze i bliższe - opracowuje plan rozwoju ujawnionych zainteresowań i osiągnięcia życiowych celów	stawia sobie w aspekcie samowychowania - uzasadnia, że nastolatek powinien budować nową wizję obrazu Boga i relacji z Nim - uzasadnia potrzebę konfrontacji własnego obrazu siebie z opiniami innych - wskazuje, w jaki sposób dąży do lepszego poznania siebie - charakteryzuje zgubne skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych - rozpoznaje i właściwie ocenia spotykane w mediach wypowiedzi promujące relatywizm moralny - wskazuje przejawy swej odpowiedzialności za rozwój darów, które otrzymał od Boga - uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno jednostek wybitnych, jak i przeciętnych uzdolnień - relacjonuje realizację swojego projektu - wskazuje sytuacje, gdy prosi Boga o pomoc w realizacji życiowych planów	uje dojrzałych form spotykania się z Bogiem i innymi
--	--	---	--	---	---

VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 59-61)	• podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa • wskazuje tekst biblijny o zmartwychwstaniu Mk 16,1-14 • określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji	• wskazuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa (Mt 27,27-44) • wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego • wskazuje przyczyny odchodzenia od Chrystusa współczesnego człowieka • podaje przykłady, jak może ewangelizować w swojej parafii	• interpretuje tekst biblijny o drodze krzyżowej i śmierci Jezusa • relacjonuje swój udział rekolekcjach wielkopostnych • interpretuje tekst Sekwencji wielkanocnej • wyjaśnia symbolikę Grobu Pańskiego • uzasadnia, dlaczego uczestniczy we Mszy Świętej w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego • uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła • wyjaśnia, że w parafii każdy powinien odnaleźć własne miejsce i zadanie do spełnienia • podaje przykłady sytuacji, gdy ewangelizuje przez dawanie świadectwa w swoim środowisku	• na podstawie tekstu Gorzkich żali i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia • opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wino w Krew • uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego	• relacjonuje swój udział w czuwaniu w wigilię uroczystości Zesłania Ducha Świętego
--	---	---	--	--	---